

Naar altsaa den ærede Talers Bebreidelse i Begyndelsen af hans Foredrag gik i denne Retning, saa kunne de kun være rettede mod mig, fordi han ikke ganske har fulgt med, hvad jeg sagde. Det ærede Medlem yttrede, hvad et Par Medlemmer tidligere havde gjort Indsigelse imod, og hvad jeg ogsaa maa gjøre Indsigelse imod, at der med Hensyn til Overtallet skal være en Forskjel paa, om det bestaar af et Par Medlemmer mere eller mindre, naar det er et Overtal. Mindretallet har ganske fuldt sine Rettigheder, og Flertallet har ikke i nogen Maade tænkt paa at ville beskære Mindretallet nogen af disse Rettigheder, men Flertallet har ogsaa en Ret, og det er den, at ved Afstemningerne gaar dets Villie igjennem. Altsaa, Enhver maa man indrømme hans Ret, og jeg har ikke paa nogen Maade tænkt paa at ville benegte det ærede Mindretals Ret. Naar det ærede Medlem betjente sig af det Udtryk, at jeg havde viist Ærme, saa er dette et af de Udtryk, som jeg skal stærkt det ærede Medlem; jeg har saameget tilovers for ham, at jeg meget godt kan stærkt ham et saa stærkt Udtryk. Det ærede Medlem kom blandt Andet til ogsaa at erindre om, hvad et andet æret Medlem jo stadig kommer tilbage til, idet det forekommer mig, at han udelukkende levede i Fortiden, og jeg skal ikke forstyrre ham i hans Betragtninger over Fortiden; men ogsaa det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgfreds kom til at tale om Marts 1871. Det er mærkværdigt, at man ikke kan blive træt af at tale om denne Marts 1871, thi det forekommer mig, at der er svaret saa ofte derpaa, at man maa sige sig selv, at der ikke kan svares noget Nyt. Sagen er, at den Gang gjorde jeg Tilbudet, og det er uberettiget, naar Nogen taler om, at Flertallet i Salen har gjort et saadant Tilbud. Jeg gjorde det for mit Bedkommende, og naar det dengang gik igjennem, gik det udelukkende igjennem ved den anden Sides Hjælp, medens der var meget faa fra min Side, der gavede deres Stemme dertil. Der gik saa Mange med fra denne Side, at der blev et Flertal, men de, der væsentlig støttede det, vare de Herrer fra den anden Side, og adskillige af dem, der gik med fra min Side, gaa ikke længere med. Der er kommet ganske andre Medlemmer ind, som have ganske andre Tanker, og selv om de gamle Medlemmer havde den samme Tanke tidligere, havde dette Intel at sige. Jeg skal tillige gjøre opmærksom paa, at det er uberegtiget at holde sig til et enkelt Medlems enkelte Stilling til en vis given Tid i en enkelt Sag. Hvorfor holder man sig ikke til mange Andre, til Justitsministeren f. Ex., der lige saa ivrig som jeg har holdt paa Pengeløn og som Medlem af Udvalget indtillet Forslag om Pengelønning. Nei, jeg har ikke fundet mig opfordret til at bebreide de Herrer, at de nu have faaet en anden Mening, thi jeg tør sige, og opfordrer Enhver til at bevise det Modsatte, at det ikke er muligt at paavise nogen Politiker, der

i en halv Snæs Aar har siddet i den lovgivende Forsamling her i Landet uden at have skiftet Mening om en eller anden Ting. Det vilde være en forunderlig Dødbider, der ikke havde skiftet Mening; man kunde sige, at den, der ikke skiftede Mening, efterhaanden som Omstændighederne og Udviklingen forandrede sig, var en Træløds, og jeg vilde fraraade Belgerne at stemme paa en Mand, der saaledes bider sig fast i en enkelt Bestemmelse i længere Tid uden at følge med Tidens Udvikling. Altsaa, dette maa jeg afvise. Jeg vedkjender mig, at jeg dengang tilbød, hvad De Herrer kjende; hvorfor toge De det ikke? Man har sagt, at vi ikke have faaet det; vi have til Dato ikke kunnet faae det; men det er da ikke mig, der tilbød det, der har Skylden derfor, men de Andre, navnlig den ærede Minister, der sagde Nei (Kjær: Det var godt, de ikke toge det). Ja, det er en anden Sag; man skulde have taget imod Forslaget. Men nu maa de examinere Ministeren og spørge ham, hvorfor han ikke tog det. Nei, ham opstiller man som et Lys, men jeg, som tilbød, hvad han ikke vilde have, skal holde for, fordi jeg ikke staar paa samme Punkt som for 4 til 5 Aar siden. Dernæst modfagde det ærede Medlem, at Præsterne ere Statsembedsmænd i samme Forstand som andre af vore Embedsmænd. Det er nu indbegaaet fra anden Side ligesom oftere af mig. Jeg vil blot spørge: Hvilken Forskjel er der da imellem Præsternes Stilling overfor Staten og de andre Statsembedsmænds? Maa Præsterne ikke ogsaa aflægge en Prøve, hvorved de erhverve sig Ret til at faae Ansættelse? Maa de ikke ansøge, og det mangen Gang Aar ud og Aar ind, inden de faae Ansættelse? Og hvem ansætter dem? Staten. Hvem bestemmer deres Embedsgjerning? Staten. Hvem afskediger eller forflytter dem efter Ansøgning? Er det ikke Staten? Kunne disse Embedsmænd mere end nogen anden Embedsmand afvige fra Landets Lovgivning i deres Embedsgjerning? Have vi ikke seet, hvorledes en geistlig Mand kan synes at komme i Forlegenhed ved at lade nogle Børn synge Psalmer i en Præstegaard? Have vi ikke set, hvorledes 12 Præster, der i deres Præsteholer udøve en kirkelig Gjerning, sættes under Liltale, fordi de ikke have Statens Samtykke til at gjøre det? Nævn mig noget andet Devis. De ere i Et og Alt undergivne det Samme som Statens Embedsmænd. Staten Lønner dem, bestemmer Lønningernes Størrelse, pensionerer dem. Jeg kan ikke se nogen Forskjel, og de, der paaftaa, at Præsterne ikke staa som andre Embedsmænd, glemme bestandig at paavise, hvori Forskjellen ligger. At Menighederne gjerne vilde yde deres Tiende til Præsten, er ogsaa yttret, men dette behøver jeg slet ikke at modsig; thi det vide vi Alle godt, hvorledes det hænger sammen dermed, og det er modsagt fra anden Side. Det er ogsaa mærkværdigt, at man nu vil holde sig til Folkekirken alene. Man taler ikke om, at Jøder, Grækere, Muhamedanere, Mormoner